

FREDRIKSTAD
KOMMUNE

Foto: Geir Carlsson/Fredriksstad Blad

Driftsrapport

2023

Skjærgårdstjenesten
Ytre Oslofjord øst- driftsenhet midtre

Kort oppsummert - Sesongen 2023 og bemanning

En isfri vinter skapte en god sesong for badestiger som har fått stått ute hele året. Levor ble tatt på land noen uker og vinteren ble stort sett brukt til vanlig vedlikeholdsarbeid av skjærgårdsutstyr som er tatt opp på land og noen byggeprosjekter. Skjærgårdstjenesten bistod også med analyse av EPS/XPS i forbindelse med å Oslofjordens friluftsråd prosjekt med å kartlegge de vanligste kildene til ekspandert plast i indre Oslofjord.

Vårsesongen gikk sin vante gang. Skjærgårdstjenesten fikk ryddet alle sjøfuglområdene i driftsområdet med ferdselsforbud før 15. april, samt andre friluftslivsområder i perioden mars til og med mai. Det ble også utført felles ryddeaksjoner i samarbeid med Oslofjordens friluftsråd både knyttet til den store vårryddedagen og den årlige ryddeaksjonen på Rauer. Noe rydding av grantrær ble utført på Lettretangen og en utedo på Garnholmen ble rehabilitert. I april og i mai ble det gjennomført befaringer på verftet i Finland for å følge med byggeprosessen av den nye skjærgårdstjenestebåten.

Sommersesongen startet med overtagelse av den nye båten, SGT Søster og dåp ble holdt ved hjemnehavnen på Slevik brygge. Ordfører holdt tale og leder av teknisk utvalg var gudmor. Den gamle båten, Levor fikk en god høstferie før den ble solgt på auksjonen i desember til nye eiere i Fredrikstadskjærgården. Skjærgårdstjenesten bistod Miljø- og landbruk med å utføre flere skjøtselsprosjekter i sommer. Geiter ble transportert til Lyngholmen og den årlige slåtten av slåttemark på Lettretangen ble utført i august. Skjærgårdstjenesten bistod også Oslofjordens friluftsråd med rydding av einerkratt på Vestre Flatskjæra for å ta vare på blant annet den viktige naturtypen kystlynghei. Skjærgårdstjenesten hadde sommerhjelpere gjennom hele sesongen som bisto med ferieavviklingen.

Høstsesongen gikk i opptak av badeutstyr, rydding av marint avfall, skjøtsel- og tilretteleggingsprosjekter. Uværet Hans førte til mye drivved i Glomma som både fløt og drev i land på strender i Skjærgården og Skjærgårdstjenesten bistod med å samle drivveden opp. Resultater fra oppsummering av marin forsøpling viser at det ble samlet inn totalt 11393 kg marint avfall i år. Dette utgjør en økning på 65 %. Dersom vi ikke tar med store gjenstander er økningen av innsamlet marint avfall mye mindre, dvs. 15 %. Mye vind og lite havis kan trolig medvirke til noe mer søppel i år sammenlignet i fjor.

Skjærgårdstjenesten fikk besøk av MARFO i høst, hvor formålet med besøket var å få opplæring og teste ut Rent-hav appen. Målet er å kunne gå over til å bruke dette systemet for å registrere all marin forsøpling som Skjærgårdstjenesten rydder årlig.

På Humlekjær og Enhuskilen ble det kjøpt inn nye badeflåter, da de gamle var utslitte. Tre bålpanner ble også kjøpt inn og skal settes ut på Bevø, Helleskilen og Humlekjær. Av større prosjekter fikk vi to molokbrygger på plass i skjærgården - en på Geitøya og en på Torsnes. Molokbryggene vil bidra til å effektivisere renovasjonsruten til Skjærgårdstjenesten.

Kystlyngheirenning ble utført tidlig i november i samarbeid med Miljø- og landbruk.

I november måtte også Skjærgårdstjenesten rykke ut som beredskap i forbindelse med en oljelekkasje av soyaolje i Glomma.

Thomas W. Eriksen og Christian Hellqvist er fast ansatte som skippere på båten. Naturforvalter Kristina Hatlevoll har jobbet med administrative oppgaver for Skjærgårdstjenesten.

Vintersesong:

Levor ble tatt opp til vinterlagring rett før jul og ble satt ut på vannet igjen i uke 9 i slutten av februar. En ny isfri vinter skapte en god sesong for badestiger som har fått stått ute hele året. Bare en av badestigene som vi har latt stå ute på Foten måtte inn til reparasjon på grunn av området er svært værutsatt.

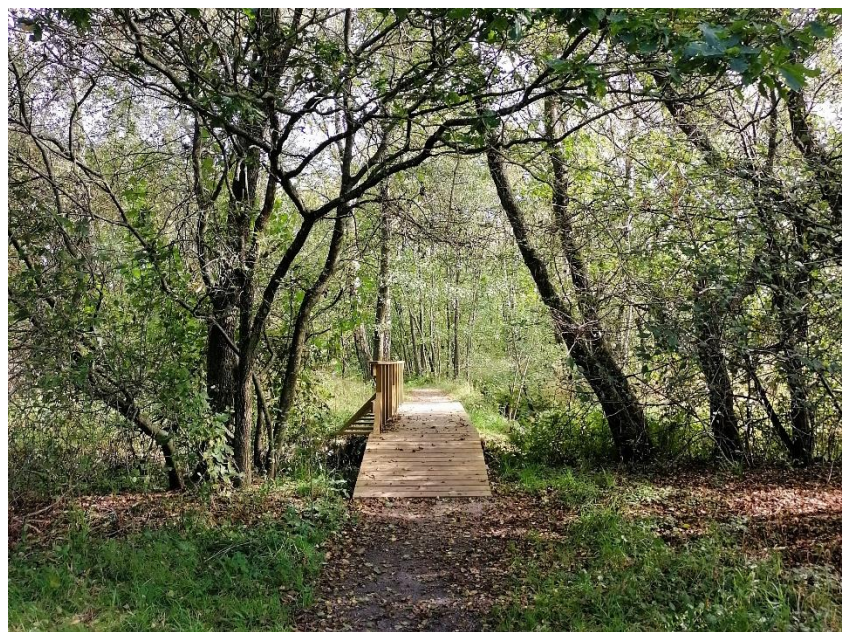
Vinteren ellers ble brukt til vanlig vedlikeholdsarbeid av installasjoner og skjærgårdsutstyr som er tatt opp på fastlandet. I tillegg til vintervedlikeholdet ble nye benkebord snekret. I februar rehabiliterte skjærgårdstjenesten en gangbro i naturreservatet Gansrød til stor glede for turgåere og ridende på hest.

Snekring av nye benkebord på Slevik. Skjærgårdstjenesten lager selv benkebordene.

Gansrød februar 2023

Gansrød sommer 2023

Skjærgårdstjenesten bistod i februar med analyse av EPS/XPS i forbindelse med Oslofjordens friluftsråd sitt kartleggingsprosjekt på EPS/XPS i Moss, Råde og Fredrikstad. Målet med prosjektet er å finne de vanligste kilende til ekspandert plast i indre Oslofjord. Analysen ble holdt i verkstedlokalene til Skjærgårdstjenesten i Fredrikstad. Formålet med analysen var å innhente mer informasjon om mengde, sammensetning og sannsynlige kildeopphav til EPS/XPS. Prosjektet knyttes også til Fredrikstad kommunes «Handlingsplan Plast, 2023-2033».

Skjærgårdstjenesten i Fredrikstad er samarbeidspartnere i dette prosjektet og deltok på analysen sammen Skjærgårdstjenesten i Hvaler, EPS-foreningen og Oslofjordens friluftsråd.

Vårsesong:

Båten ble satt ut i slutten av februar og Skjærgårdstjenesten fikk ryddet alle sjøfuglområdene i driftsområdet med ferdselsforbud før 15.april, samt andre friluftslivsområder i perioden mars til og med mai.

Skjærgårdstjenesten deltok på felles ryddeaksjoner under den store vårryddedagen 18.mars, ryddeaksjon Nordre Søster 28. mars og den årlige ryddeaksjonen på Rauer 26. og 27. april.

Vårryddedagen 19. April på Mule/Stangeskjær i Fredrikstad skjærgården.

Skjærgårdstjenesten i Hvaler bistod med å frakte en gammel isoporflytebrygge til Tangen og få den på land ved hjelp av kranen deres ombord.

Ryddesaksjon Nordre Søster 28. Mars. Bjørn Christian bærer her med seg rester fra en nedbrent ribb som var drevet i land på øya.

På Nordre Søster kunne vi fortsatt finne rester fra både plastpelleutslippet og parafinvoksutslippet som var i 2020.

Ved siden av arbeidet med marin forsøpling har det også vært noe tilrettelegging- og skjøtselsarbeid under vårsesongen. Tilgangen til Femdalsund bro ble utbedret med en rampe støpt i betong. Utedoen på Garnholmen ble også rehabilitert. Ellers foregikk vanlig vedlikeholdsarbeid som beisning av utedoer.

Betongplate støpt på Femdalsund bro som går over til Randholmen. Vedlikehold av utedo på Hankø

Utedo på Garnholmen ble ferdig rehabilitert i våres.

Vi fikk satt ut 10 benkebord som ble snekret i vinter og 10 bålpanner/griller i Fredrikstad skjærgården. Av skjøtsel ble det utført rydding av grantrær for å ivareta den utvalgte naturtypen slåttemark på Lettretangen.

Rydding av grantrær på Lettretangen. Skjøtselstiltak for å ivareta den utvalgte naturtypen slåttemark.

En av de ti bålpannene ble satt ut på Flatskjæra (t.v.). En av de ti benkebordene ble satt ut på Lettretangen (t.h.)

Det ble utført to båtbevinger til verftet Kewatec OY i Finland– en beving i april og en i mai. Båtbevingene var viktige for å følge med siste fase i byggeprosess av den nye skjærgårdstjenestebåten. Blant annet ble det utført en tre timers testtur i den ytre skjærgården i Porvoo til Sønderskar fyr og fartstest under det siste besøket i mai.

Testtur med SGT Søster i ytre skjærgården i Porvoo, Sønderskar fyr, mai 2023

Alle badebøyer, badestiger og badeflåter ble satt ut innen badesesongens oppstart ved unntak av badeflåten på Vispen som måtte drøyes litt på grunn av en uventet gjest. Her hadde Skjærgårdstjenesten oppdaget en andemor som lå og ruget på egg og vi ventet derfor med å forflytte badeflåten til starten av juni etter at andemor og ungene hadde trykt forlatt redet. På Foten fikk vi skiftet ut en gammel badeflåte med en ny badeflåte ved hjelp av statlig-sikra-midler.

Utskifting av gammel badeflåte med ny badeflåte på Foten.

Tabell: Oversikt over utstyr som settes ut før sesongen og tas inn vinterstid.

	Badeflåter	HC-badeflåte	Bøyer	Annet
Enhuskilen	2		6	HC-rampe
Tangen	1		3	
Bevø	2		6	
Humlekjær	1		6	Stupebrett
Roppestadholmen	1		5	
Vispen	1	1	6	Kajakkrampe
Djupeklo/Rakholmen	1		6	Stupebrett
Foten/Helleskilen	2	1	8	Bølgebryter
Lille Råholmen				Tar inn landgang til ilandsstigningsbrygge
Buvikstranda				Krabbebrygge
Theastranda	1		5	
Garnholmen				
Buvika/Slevikstranda	1		4	
Øienkilen			4	

Sommersesong:

I juni fikk vi levering av ny Skjærgårdstjenestebåt SGT Søster og vi er godt fornøyde med resultatet. Det ble holdt dåp ved hjemmehavnen til Skjærgårdstjenesten på Slevik brygge 20.juni hvor ordfører Siri Martinsen holdt tale og leder av Teknisk utvalg Elin Tvette var gudmor.

Fra venstre: Skjærgårdstjenesten: Bjørn Christian Hellqvist, Thomas Warren Eriksen, Leder av Teknisk utvalg Elin Tvette, leder av Virksomhet Park Inger Hilmersen, Ordfører Siri Martinsen, Otto Okstad fra Miljødirektoratet.

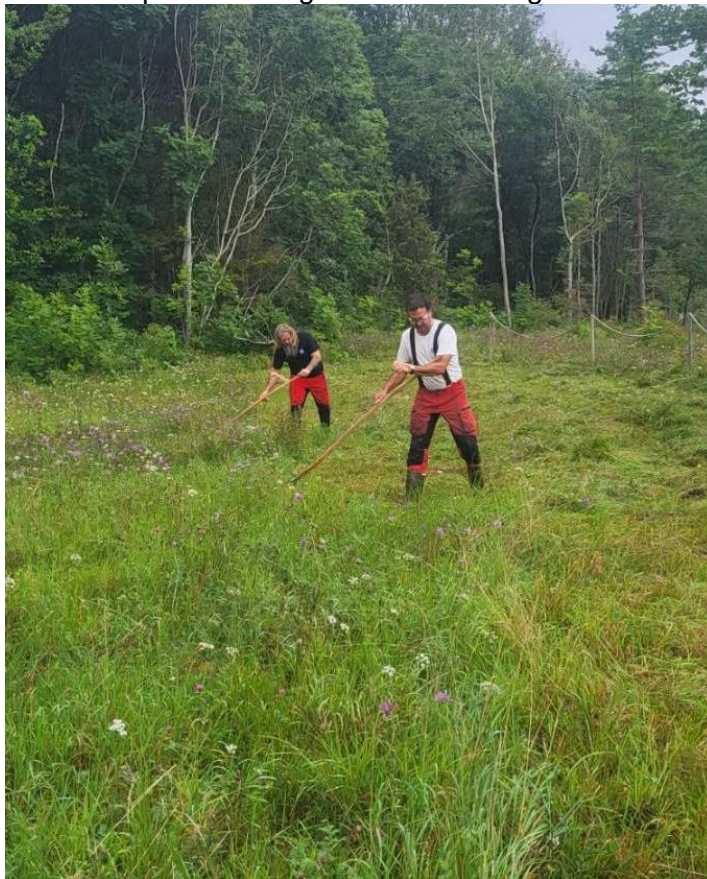
Funn av havnespy på Kosterøyene har skapt bekymring for at fremmedarten kan spre seg til kysten av Hvaler. På bakgrunn av dette iverksatte Oslofjorden friluftsråd i juni et prosjekt «Stopp spredning av havnespy» som blant annet gikk ut på at alle Skjærgårdstjenester i Ytre Oslofjord Øst fikk opplæring om denne fremmede arten og transportere dykkere ut til feltarbeid på Tisler i Ytre Hvaler Nasjonalpark.

Feltarbeid med dykkere på Tisler for å kartlegge eventuell spredning av havnespy i forbindelse med funn av denne fremmede arten på Kosterøyene. Det ble gjort ingen funn av havnespy under feltarbeidet. Juni 2023.

I august holdt Oslofjordens friluftsråd en workshop for koordinering og samarbeid med fokus på strandryddeuken, marin forsøpling og frivillighet og profesjonelle ryddeaksjoner. Viktige temaer som ble diskutert var strandrydding, marin forsøpling, frivillighet. Blant annet observeres det en nedgang på frivillige ryddeaksjoner etter at landet ble åpnet opp igjen etter koronaepidemien. Denne trenden kan vi også se i Fredrikstad kommune. Les mer om oversikt frivillige ryddeaksjoner i Fredrikstad skjærgården under kapitlet om strandrydding på side 13. og 14.,

Skjærgårdstjenesten bistod Miljø- og landbruk med å utføre flere skjøtselsprosjekter i sommer. Geiter ble transportert til Lyngholmen og den årlige slåtten av slåttemark på Lettretangen ble utført i august.

Slått av slåttemark på Lettretangen. Slåtten blir utført på tradisjonelt vis med ljà. August 2023

I uke 32 i august, leide Forsvarsbygg Skjærgårdstjenesten til transport og båt i beredskap i forbindelse med opprydding av skytefelt i øra naturreservat. Siste helga i august arrangerte Oslofjordens friluftsråd dugnadshelg med rydding av einerkratt på Vestre Flatskjæra. Einerkratt ryddes bort for å ta vare på sjeldne rødlistede arter som den kritisk truede arten, kalkkarse. Skjærgårdstjenesten bistod både med transport og rydding under dugnaden.

Dugnadshelg med rydding av einerkratt på Vestre Flatskjæra 26-27. august.

Skjærgårdstjenesten hentet 1505 kg med drivved fra Løytnantbukta etter uværet fra Hans.

Sommerværet var preget av både mye nedbør og kraftig vind. Uværet Hans påvirket spesielt strender rundt Glommautløpet, hvor spesielt store mengder av både ubehandlet og behandlet trevirke drev på land. Skjærgårdstjenesten bistod med opprydding ved å samle opp drivved som de fant under sine vanlige kjøreruter. Av organisert opprydding bistod de med henting av avfallet etter frivillig ryddeaksjoner. Blant annet hentet de store mengder drivved etter en ryddeaksjon i Løytnantbukta som ligger i østre løpet av Glommautløpet. Skjærgårdstjenesten hadde sommerhjelpere gjennom hele sesongen som bisto med ferieavviklingen.

Høstsesong:

Høsten har vært brukt til opptak av badeutstyr, kontroll av minkfeller, strandrydding og tilretteleggingsprosjekter.

Brodekket til Rakholmen bro ble skiftet ut og det ble påbegynt forberedelser til rehabilitering av utedo på Østre Flatskjæra. Vi fikk kjøpt inn to nye badeflåter med hoppebrett hvor den ene badeflåten ble dekket av ramme fra Miljødirektoratet. Disse badeflåtene skal erstatte badeflåtene på Humlekjær og Enhuskilen som har blitt gamle og utslitte. Det ble også kjøpt inn tre bålpanner hvorav to ble dekket etter ramme av Miljødirektoratet. Bålpannene skal settes ut på Bevø, Helleskilen og Humlekjær.

Rakholmen bro har fått utskiftet brodekket.

Christian tar opp badestige på Geitøya til vinterlagring.

Åpning av Strandryddeuka ble holdt på Fløyholmen i Hvaler kommune 9. september hvor Skjærgårdstjenesten i Fredrikstad bistod med transportering, rydding og levering av avfallet til godkjent mottak.

Åpning av Strandryddeuka på Fløyholmen i Hvaler

I slutten av oktober arrangerte Oslofjordens friluftsråd to dagers workshop med MARFO som ga opplæring og uttesting av den nye versjonen av «Rent Hav»-appen til alle Skjærgårdstjenestedriftsenhetene av Ytre Oslofjord Øst. Deler av opplæring og uttesting av systemet foregikk gitt ute i felt på Søndre Søster.

Uttesting av Rent hav-appen ute i felt på Søndre Søster

Natt til 21.november måtte Skjærgårdstjenesten rykke ut og bistå som sikkerhetsberedskap i forbindelse med en oljelekkasje av soyaolje i Glomma. Skjærgårdstjenesten bistod med å legge ut lenser og å overvåke om oljen spredde. Om lag 20 000 liter ble sluppet ut og minst $\frac{3}{4}$ av oljen som lakk ut har blitt samlet opp.

Skjærgårdstjenesten utførte vedlikeholdskjøtsel av vegetasjonskratt for å ivareta kulturmiljøet på Store Råholmen etter at førstegangsskjøtselen ble ferdigstilt i fjor. Kystlyngheibrenning ble utført på Lyngholmen tidlig i november. I år måtte det to forsøk til før vi klarte å få fyr på den gamle lyngen, da en våt høst hadde skapt litt for våte forhold ved første forsøk. Miljø- og landbruk er ansvarlige for tiltaket og deltok under brenningen i år.

Kystlyngheibrenning på Lyngholmen, november 2023.

Resultat etter brenning av kystlynghei på Lyngholmen, november 2023

Strandrydding

Oppsummering av organisert og utført arbeid i 2023

I år har vi igjen kunnet gjennomføre større ryddeaksjoner i tillegg til at det har vært mange frivillige ute og ryddet. Totalt ble det i år samlet inn 11393 kg. Dette inkluderer all organisering som Skjærgårdstjenesten har bidratt til med innsamling av marint avfall som frivillige ryddeaksjoner, den store vårryddedagen, strandryddeuka, egne ryddeaksjoner og oppdrag fra andre. Av den totale vekten på 11393 kg innsamlet marint avfall utgjorde vekt av større gjenstander 4418 kg. Av større gjenstander ble det blant annet innsamlet 17 dekk, 14 kanner, 9 kasser, 8 paller, 2 isopor flytebrygger og 1 sykkel. I fjor ble det innsamlet totalt 6893 kg marint avfall. Sammenligner vi innsamling av total mengde marint avfall i år med i fjor, ble det i år innsamlet 4405 kg mer marint avfall noe som utgjør en økning på 65 %. Funn av store gjenstander kan derimot variere stort fra år til år og ofte gjelder det funn av store gjenstander som har ligget der lenge. Blant annet ble det funnet ett sildenot som veiet rundt 10 tonn i 2021 på Teineholmen. På bakgrunn av dette har vi også gjort en analyse hvor vi har tatt ut store gjenstander i total mengde innsamlet marint avfall for å gi et mer realistisk bilde av årlig påslag marint avfall. Dersom vi ikke tar med store gjenstander er økningen av marint avfall i år mye mindre, dvs. 15 % (2022: 6091 kg vs. 2023: 6976 kg).

Kraftig vind fra sør har ført til en del stormer og uvær i sommer. Mye vind og lite havis kan trolig medvirke til noe mer søppel i år sammenlignet i fjor.

Skjærgårdstjenesten har gjennomført totalt 40 aksjoner fordelt på 32 ulike lokasjoner (der noen ble besøkt flere ganger). Totalt 8793 kg ble samlet inn. Av 8793 kg marint avfall utgjorde 1265 kg innsamlet avfall fra Skjærgårdstjenesten sin bistand til felles ryddeaksjoner under den store vårryddedagen og strandryddeuka. Av egne ryddeaksjoner ble det innsamlet 2945 kg. Skjærgårdstjenesten har også gjennomført profesjonelle ryddeaksjoner i samarbeid med Oslofjordens friluftsråd Oslofjordens via krafttak prosjektet og prosjekt Uværet etter Hans. Totalt ble det her innsamlet 3905 kg avfall.

Frivillige ryddeaksjoner:

Totalt har det blitt gjennomført 29 frivillige aksjoner hvor skjærgårdstjenesten har hentet innsamlet avfall fra frivillige ryddere. I fjor ble det gjennomført 49 frivillige aksjoner. Sammenligner vi antall gjennomførte frivillige aksjoner i år med i fjor viser dette en nedgang på 40 % antall frivillige aksjoner.

Total vekt på innsamlet avfall fra frivillige aksjoner: 2600 kg. Mengde innsamlet avfall i år har likevel økt noe sammenlignet i fjor, da det ble innsamlet 2386 kg marint avfall av frivillige i fjor sammenlignet med 2600 kg i år.

Båtvrak/jollevrak:

Skjærgårdstjenesten ryddet totalt fire båtvrak i løpet av 2023 – se tabell 1.

Tabell 1 Oversikt båtvrak 2023

Beskrivelse	Kg	Dato	Sted	kommentar
Steady jolle	50	12.07.2023	Klovholmen	Vrak
Gummijolle	20	12.07.2023	Klovholmen	Vrak
Pioner 15 fot	250	21.08.2023	Sanbukta, Kråkerøy	Vrak
Motorbåt 15 fot	500	22.08.2023	Sauholmen, Kråkerøy	Vrak

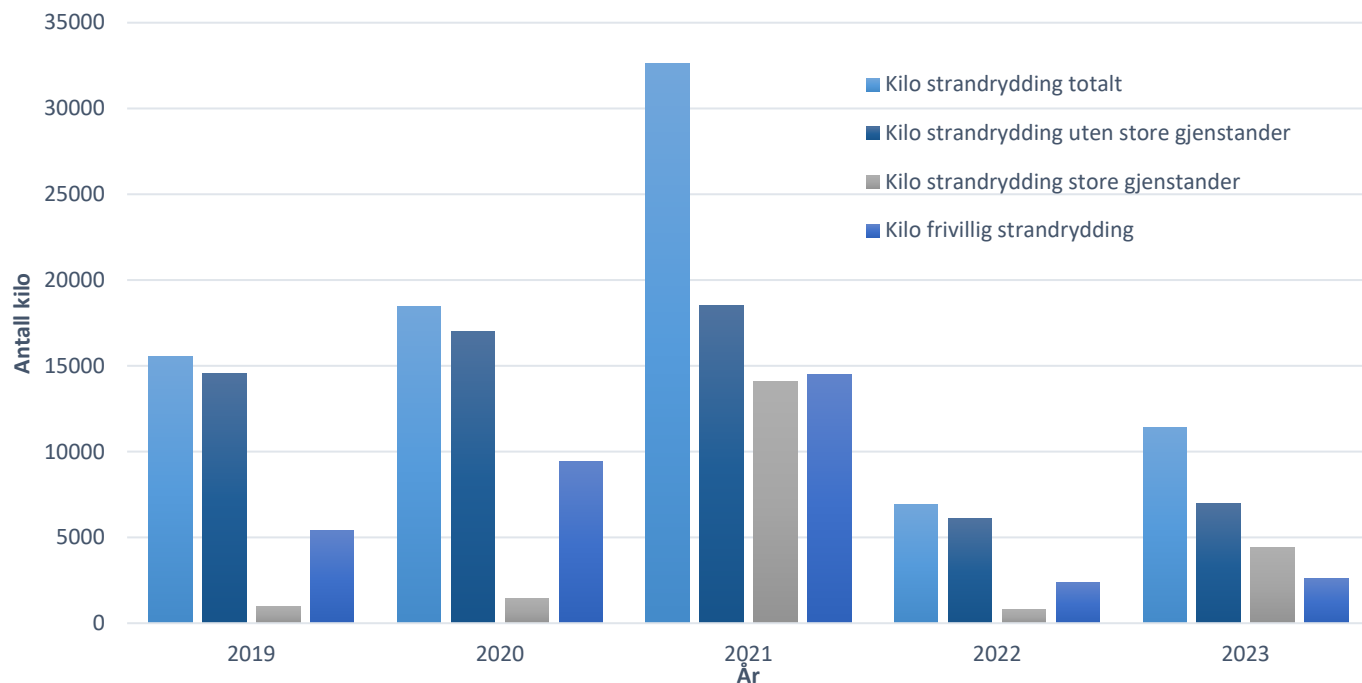
Generelt

Frivillig innsats med innsamling av marint søppel organiseres først og fremst gjennom direkte kontakt med mannskap ombord på Levor, og ryddekartet som er tilgjengelig på kommunens hjemmeside. Her meldes ryddeaksjoner inn og mannskapet varsles per epost, sms eller telefon om hentesteder. Avfallet hentes deretter på gitte hentepunkter. Dette er et system som fungerer veldig bra.

All innsamlet søppel er fortløpende bokført hos oss og totaloversikt ble sendt til Oslofjordens Friluftsråd (OF) i starten av desember, som rapporterer endelig til Hold Norge Rent.

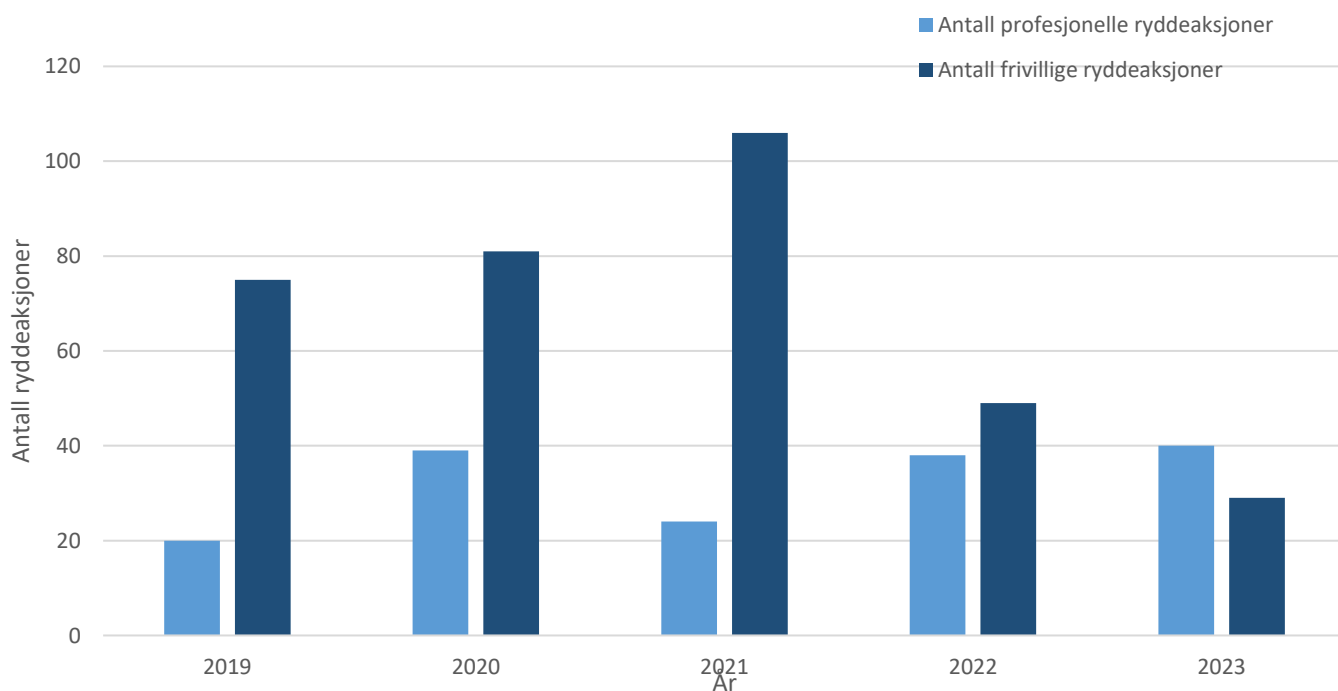
Tabell 2 viser oversikt innsamlet kilo marint avfall fra 2019-2023. Ser vi på antall kilo strandrydding uten store gjenstander, øker antallet gradvis år for år frem til 2021. Dette selv om Norge ble stengt ned i 2020 og 2021 på grunn av koronaepidemien. I 2022 når landet åpnes opp igjen ser vi en vesentlig nedgang på antall kilo strandrydding uten store gjenstander. Mulige årsaker kan være sammensatt av flere ting som vind- og isforhold og at det har vært en nedgang på frivillige som har vært ute og ryddet etter at landet har åpnet opp igjen.

Strandrydding - Antall kilo marint avfall

Tabell 3 viser oversikt over antall ryddeaksjoner fordelt mellom frivillige og profesjonelle ryddeaksjoner. Antall profesjonelle ryddeaksjoner ser vi har holdt seg relativt på samme nivå, mens antall friville ryddeaksjoner har i dag en synkende trend. Fra 2019 til 2021 var derimot trenden økende. Trolig nådde de frivillige ryddeaksjonene en topp i sammenheng med koronaepidemien. Etter koronaepidemien ser vi en vesentlig nedgang på antall ryddeaksjoner. Mulige tiltak for å få snudd utviklingen kan være å øke satsningen på formidling om strandrydding gjennom kommunens mediekkanaler som blant annet Facebook.

Strandrydding - antall ryddeaksjoner

Økonomi - strandrydding

Vi har fått tilskudd fra Miljødirektoratet på kr 260 000 for håndtering av marint avfall etter frivillige aksjoner i år. Vi gikk kr 27 906 i underskudd. Gjenstående beløp har blitt dekket av driftsbudsjettet.

2023 - påløpte kostnader frivillige aksjoner og egne aksjoner			
Beskrivelse	Sats	Antall	Kostnad ekskl. mva
29 frivillige aksjoner á 1 time/1928,- u.mva (båt)	kr 1 928,00	29	63 800
40 egne aksjoner herunder i prioriterte områder og utvalgte friluftsområder. 2 fagarbeidere gjennomsnittlig 2 timer á 412 ekskl.mva pr aksjon	412	40	65 920
Båttimer egne ryddeaksjoner og innleid hjelp á 1 time/1928,- u.mva (båt)	kr 1 928,00	40	88 000
Bistand fra Naturvernforbundet Østfold 13 timer á 480 ekskl.mva	480	79	37 920
Bistand fra Humlekjær 24 timer	550	24	13 200
Mengde avfall innsamlet fra frivillige aksjoner	2,238	2600	5 819
Mengde avfall fra bistand til ryddeaksjon strandryddeuka	2,238	1265	2 831
Mengde avfall innsamlet fra egne aksjoner	2,238	2945	6 591
Mengde avfall hentet fra innleid hjelp	2,238	678	1 517
Administrasjon 4 timer á 577 ekskl. mva	577	4	2 308
SUM			287 906
			-27 906

Skjærgårdstjenesten fikk også dekket ryddeaksjoner via tilskudd fra Oslofjordens friluftsråd knyttet til ryddeaksjonene Rauer, Søndre Søster og Løytnantbukta. Sist nevnte gjaldt en frivillig ryddeaksjon hvor Skjærgårdstjenesten bistod med å hente og levere avfallet som ble ryddet etter uværet Hans. Totalt kr 52 589,63 ble dekket av tilskudd fra Oslofjordens friluftsråd.

Vekkerklokke funnet på sandstrand på Søndre Søster i forbindelse med workshopp Rent hav. Oktober 2023.

Felles ryddeaksjon på Rauer med Oslofjordens friluftsråd, Skjærgårdstjenesten i Hvaler, Naturvernforbundet og Elv og hav. April 2023.

Renovasjon og rydding av friområder

Fast kjørerute for tømning av avfallsstativer var i perioden april til litt ut i oktober. Om vinteren er alle dunker tatt på land eller lagt ned. Det er enkelte steder som peker seg ut som populære plasser der det alltid er mye søppel, uavhengig av vær. På to av disse stedene, Arisholmen og Strømtangen fyr, er det utleiedeler. Her har vi har fått i stand avtale om betalt renovasjonskjøring for å dekke noen av kostnadene vi har med dette. I år satte vi ut en glass- og metallemballasjeholder på Strømtangen fyr for å teste ut sortering av glass- og metall på dette stedet.

Vi har fått på plass to flytende molokbrygger i 2023 – en på Geitøya og en på Torsnes.

Deler av molok til Geitøya har vi fått midler til fra Fylkeskommunen (statlig sikrede områder). Midlene er omdisponert fra Lyngholmen til Geitøya.

Tiltaket vil gjøre at Skjærgårdstjenesten kan spare dyrebar arbeidstid ved å redusere antall hentepunkter, som kan frigjøre tid til blant annet til tilsyn og skjøtsel i området. Det blir også mindre behov for søppeldunker noe som også vil redusere mengden søppel på avveie og luktproblematikk. Molokbryggen på Geitøya ble levert i juni og molokbryggen på Torsnes ble levert i desember. Vi har fått tatt i bruk molokbryggen på Geitøya i sommer. Molokene ble tømt 7,5 ganger. En moloktømming utgjør ca. 34 små sekker og vi regner at dette tilsvarer totalt 255 sekker.

Molokbrygge på plass på Geitøya juni 2023

Molokbrygge på plass på Torsnes desember 2023

I **Borge** ble det samlet inn totalt 200 sekker. Tosekalven (80), Tamburskjæra (42) og Gåsa (33) utgjorde stedene med mest avfall. Ruten kjøres 2-4 ganger i måneden i sommerhalvåret. Skjærgårdstjenesten har også i år observert store nærmest permanente teltleire i Torsnes hvor det blir høy slitasje på vegetasjon og mark over tid. Telttingen er primært på privat grunn, men foregår i utmark og ved sjøen noe som reiser spørsmål om hvordan vi skal håndtere dette fremover. Teltleirene fører også med seg søppel som må håndteres.

I skjærgården på **Kråkerøy** ble det samlet inn totalt 209 sekker. Arisholmen hadde den største avfallsmengden (90 sekker), men dette skyldes i stor grad utleievirksomhet. Av andre friområder er det Store og Lille Råholmen som hadde mest søppel på Kråkerøy (Store Råholmen: 30, Lille Råholmen 29). Mange båteiere kaster også avfallet sitt på Tangen der det er molok-løsning. Denne tømmes ukentlig med kranbil, og det føres ikke statistikk på dette avfallet.

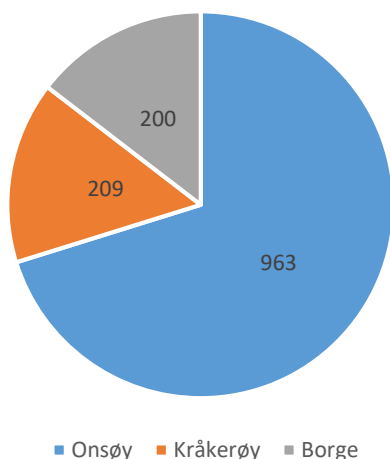
I **Onsøyskjærgården** ble det samlet inn totalt 963 sekker. Området er mye besøkt av båtfolket og det er her vi har de desidert største avfallsmengdene. Strømtangen fyr, som i likhet med Arisholmen har utleievirksomhet, står for den største avfallsmengden (267 sekker). For øvrige friområder i Onsøy mottok særlig Geitøya (296 sekker), Flatskjæra (74 sekker) og Lyngholmen (83 sekker) mye søppel. Vi har i tillegg molokker på tre større badeplasser som hentes fra landsiden.

Det har også blitt hentet enkeltgjenstander i forbindelse med renovasjon som stoler, gjensatte telt, griller m.m.

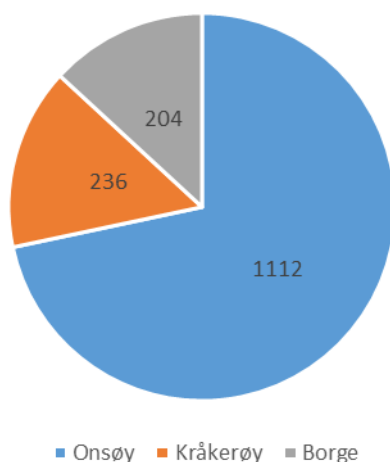
Molokene som står på de populære badeplassene med fastlandsforbindelse, tømmes via land. Dette gjelder på Mærrapanna, Foten, Djupeklo og Vispen. Ønskelig på sikt å skaffe en vekt for å veie søppelet for å få oversikt også over mengde søppel årlig på de store badeplassene.

Samlet har skjærgårdstjenesten tømt 1372 sekker i friområdene i 2023. I fjor ble 1552 sekker tømt. På bakgrunn av dette ser vi en liten nedgang på søppelsekker på rundt 12 prosent - se tabell 3 under.

Renovasjon antall sekker 2023

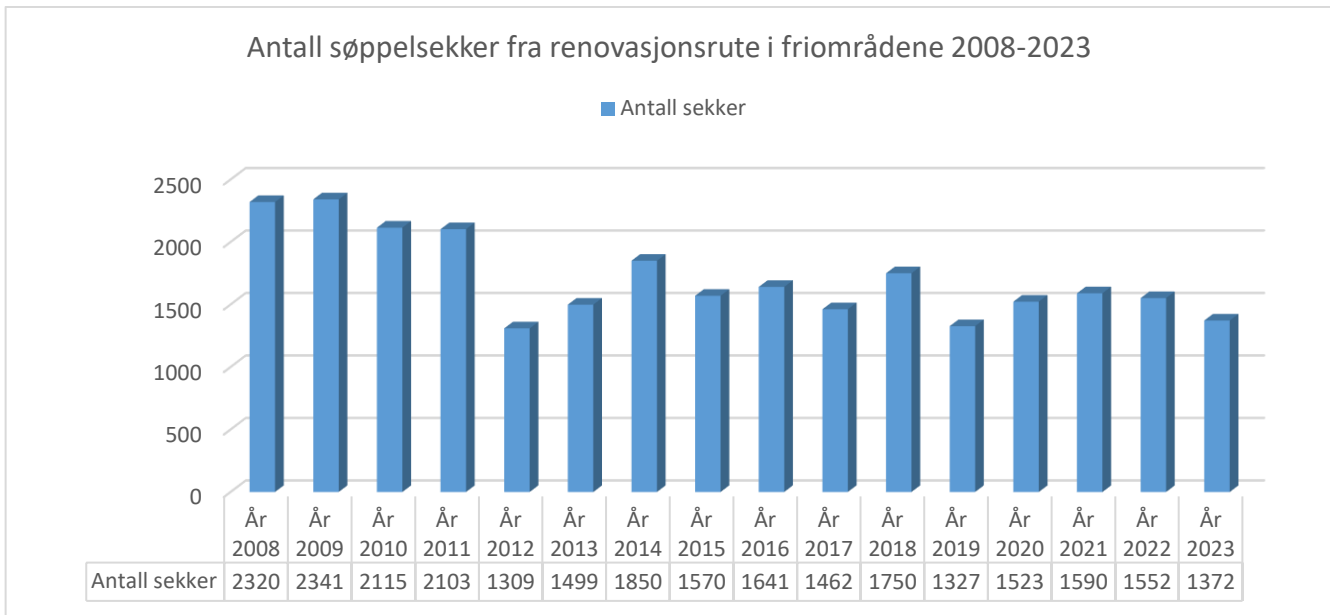

Renovasjon antall sekker 2022

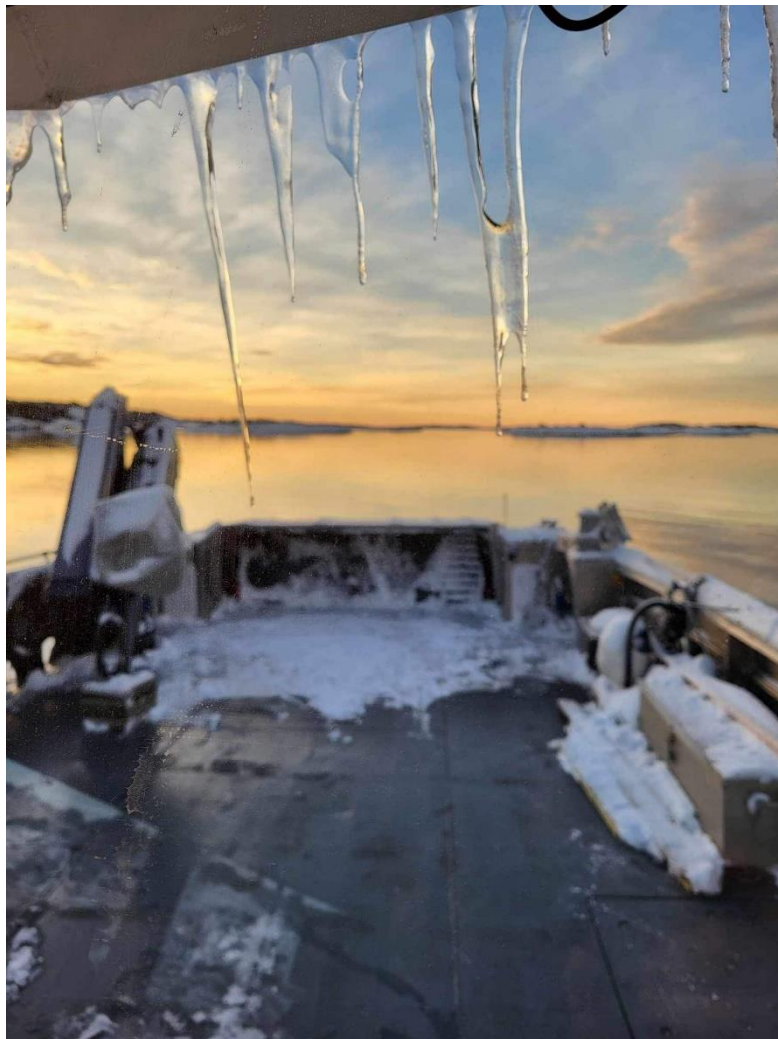
Sektordiagrammer som viser antall innsamlede sekker fra 2023 (øverst) og 2022 (nederst) fordelt mellom kommuneområdene Borge, Kråkerøy og Onsøy.

Tabell 4 Oversikt over antall søppelsekker fra sesong 2008-2023. Mengde innsamlet avfall varierer litt fra år til år.

Vi opprettholder renholdsavtaler med velforeninger o.l. ved følgende badeplasser: Vispen, Bevø, Tangen, Foten, Enhuskilen, Flåtavika og Solviken. Foreningene har ansvar for renhold og drift av toalettbyggene, og skal rydde strender daglig. Vi har god dialog med foreningene, og de rapporterer raskt dersom det er hærverk eller behov for vedlikehold.

Skjærgårdstjenesten har ansvar for 30 utedoer, renhold gjøres ved behov.

Båt og utstyr

Etter vi fikk ny båt i sommer ble Levor gjort klar for salg og ble solgt i desember via auksjon.no. Ny eier ble et firma i Fredrikstad og det var en god nyhet at Levor fortsatt skal være i Fredrikstad skjærgården.

Det har vært en del småarbeider å følge opp sammen med verftet i Finland knyttet til innkjøring av den nye båten, SGT Søster.

SGT Søster ble tatt på land på Engelsviken slipp for å blant annet reparere en lekkasje.

Oversikt over gjennomførte tilretteleggingstiltak og skjøtselstiltak

Oppsumert gis det her en oversikt over tilretteleggingstiltak og skjøtselstiltak som ble gjennomført i 2023:

Tilretteleggingstiltak:

- Rehabilitering av gangbro på Gansrød i Øra naturreservat.
- Rehabilitering av utedo på Garnholmen.
- Bygging av 10 stk benkebord og utsetting av disse i friluftslivsområder*.
- Utsetting av 10 stk bålpanner i friluftslivsområder*.
- Innkjøp av 3 nye bålpanner til Helleskilen, Bevø og Humlekjær*.
- Utskiftning av badeflåtene på Humlekjær og Enhuskilen med nye badeflåter*.
- Utskiftning av badeflåte på Foten*.
- Ny molokbrygge på Geitøya og på Torsnes (utført av eksternt firma)*.
- Fjerning av gammelt gjerde på Nordre Søster*.
- Reparasjon av båtslipp på Tangen (samarbeid mellom skjærgårdstjenesten, vann- og avløp og fagarbeidere hos Virksomhet Park)*.
- Utskiftning av brodekke på broa til Rakholmen*.
- Støping av betondekke til Femdulsand bro*.

Skjøtselstiltak:

- Rydding av grantrær og slått av slåttemark for å ivareta den utvalgte naturtypen slåttemark på Lettretangen*.
- Dugnadshelg på Vestre Flatskjæra for å ivareta kystlynghei og trua plantearter som den sterkt truede kalkkarsen*.
- Kystlynheibrenning på Lyngholmen.
- Skjøtsel av kulturminner på Store Råholmen.

*Finansiert gjennom statlig tilskuddsordning.

Miljøtiltak og naturoppsyn

Dialogen med SNO er god. Vi har ryddet marint avfall på alle fuglereservatene, inkludert Søndre Missingen, Langskjær, Steinene, Søndre Søster, Nordre Søster, Grindskjæra, Gåseskjæra, Mule/stangeskjær og Teineholmen.

Det har vært pause med beitedyr på Søsterøyene i år da det fortsatt ikke har kommet på plass noen ny beiteavtale på Søster. Skjærgårdstjenesten har hatt tilsyn i fuglefredningsområder, reparert skilt og holdt øye etter ulovlige ørretgarn. Minkfeller ble satt ut i perioden september-desember på Stangeskjær, Muleskjær, Grindskjær, Langskjær, Gåseskjær, Teinholmen og Skjæløysund.

Ettersyn av skilt i verneområder med ferdselsforbud og jevnlig kontroll av minkfeller var noen av oppgavene Skjærgårdstjenesten utførte på naturoppsyn.

Årsregnskap 2023 Skjærgårdstjenesten

415201 Bydrift Park		Regnskap 2023	Budsjett 2023
6091 Skjærgårdstjenesten			
Utgifter		3 472 764	2 925 320
Art			
1059	ANNEN TILFELDIG LØNN	2 319	-
1075	LØNN VEDLIKEHOLD	1 035 341	1 024 561
1076	OVERTID VEDLIKEHOLD	-	30 000
1090	PENSJON FELLESORDNING 14,15/15,25/35,60%	114 251	114 239
1091	AFP-AVTALEFESTET PENSJON 2,2/1,4	22 543	22 540
1092	KOLL. ULYKKES/GRUPPELIVSFORSIKRING	2 085	-
1099	ARBEIDSGIVERAVGIFT (14,1%)	167 131	167 980
1110	MEDISINSKE FORBRUKSVARER	2 541	-
1115	MATVARER	1 720	-
1117	REPRESENTASJON/BEVERTNING O.L	2 593	-
1118	DRIFTSTJENESTER OG DRIFTSMATERIELL	96 121	100 000
1120	DIVERSE FORBRUKSVARER OG MATERIELL	16	1 000
1121	PLAST, PAPP, PAPIR, SEKKER OG LIGN.	-	10 000
1122	ARBEIDSTØY, VERNEBEKLEDNING	54 453	15 000
1126	RENHOLDS- OG HYGIENEARTIKLER	898	-
1130	PORTO	12 462	-
1131	TELEFONLINJER- OG TRAFIKK	5 378	10 000
1150	KURS OG OPPLÆRING	10 000	30 000
1160	KUN VIA LØNN SKYSS- OG KOSTGODTGJØRELSE	8 560	-
1171	BENSIN OG DIESEL	168 760	110 000
1172	AVGIFTSFRI DIESEL - GASS	-	10 000
1174	SERVICE OG REPARASJON AV TRANSPORTMIDLER	190 017	130 000
1177	FORSIKRING AV TRANSPORTMIDLER	6 280	18 000
1179	DIVERSE TRANSPORTUTGIFTER, TURER MV.	20 491	-
1181	STRØM	5 065	5 000
1187	FORSIKRINGER, BYGNINGER	-	10 000
1194	DIVERSE LISENSER, GEBYRER/AVGIFTER	6 128	10 000
1195	KONTINGENTER OG LIGNENDE	20 123	2 000
1200	INVENTAR OG UTSTYR	164 559	30 000
1202	VERKTØY, REDSKAPER, INSTRUMENTER	79 150	20 000
1209	KJØP AV DATAMASKINER OG -UTSTYR	226	-
1231	VEDLIKEHOLD TEKNISKE ANLEGG	-	5 000
1232	UTVENDIG VEDLIKEHOLD	106 386	100 000
1233	VEDLIKEHOLD UTEANLEGG	47 438	20 000
1240	SERVICE- OG DRIFSAVTALER	17 000	-
1270	KJØP AV KONSULENTTJENESTER	48 912	-
1429	MERVERDIAVGIFT UTENFOR MVA-LOVEN	253 002	150 000
1468	DRIFTSTILSKUDD TIL ORG. OG FORENINGER	798 886	780 000
1504	RENTER/KURSTAP	1 932	-

Inntekter		-	2 959 983	-	2 690 000
1650	SALGS- OG GEBYRINTEKTER MVA	-	140 481	-	30 000
1700	REFUSJONER FRA STATEN	-	2 178 603	-	300 000
1729	KOMPENSASJON MOMS PÅLØPT I DRIFTSREGNSKAPET	-	253 002	-	150 000
1730	REFUSJON FRA FYLKESKOMMUNER		-	-	10 000
1770	REFUSJONER FRA ANDRE (PRIVATE)	-	33 921		-
1810	STATSTILSKUDD	-	260 000	-	2 200 000
1830	OVERFØRINGER FRA FYLKESKOMMUNER	-	19 500		-
1890	OVERFØRINGER FRA ANDRE (PRIVATE)	-	74 476		-

